

Sygn. akt VII U 891/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Ołtarzewska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Ala Pilewska-Grabowska

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2013 r. w Gdańsku

sprawy R. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 27 lutego 2013 r. nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 891/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 lutego 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu R. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 ze zm.), bowiem nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wskazał, iż nie znalazł podstaw do uznania jako pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w C. od 13 lipca 1970 r. do 24 kwietnia 1972 r., od 2 maja 1974 r. do 24 maja 1977 r., od 29 maja 1977 r. do 31 maja 1977 r., od 5 czerwca 1977 r. do 17 października 1993 r. i od 28 listopada 1993 r. do 31 grudnia 1998 r.

Odwołanie z dnia 22 marca 2013 r. od powyższej decyzji pozwanego organu rentowego wniósł ubezpieczony R. S., żądając uchylenia zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do emerytury zgodnie z wnioskiem ewentualnie o uchylenie wydanej decyzji i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania. Ubezpieczony złożył wniosek o przesłuchanie świadków na potwierdzenie okoliczności, iż pracował z nimi w tej samej firmie, dziale i czasie przy pracach w warunkach szczególnych, mimo iż pracodawca nie wymienił ich w świadectwie pracy, a także o przesłuchanie ubezpieczonego na okoliczności związane z wykonywanymi pracami w spornych okresach, przyczyn

nie ujęcia w świadectwie pracy okresu pracy w szczególnych warunkach, a także o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, iż nie zgadza się wydaną decyzją, albowiem jego zdaniem, ze świadectwa pracy wynika, że w spornych okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace elektromontera warsztatowego, elektromontera aparatury kontrolno-pomiarowej i mistrza warsztatu elektrycznego. Wnioskodawca podał, iż zawnioskowani świadkowie potwierdzą, że ubezpieczony, jako elektromonter wykonywał prace remontowo-konserwacyjne w hali rozwłókniania oraz jako elektromonter zakładowy wykonywał prace przy liniach napowietrznych niskich i średnich napięć, a także jako elektromonter zakładowej komórki kontrolno-pomiarowej wykonywał prace przy izotopach i aparaturze kontrolno-pomiarowej. Prace te są wymienione w wykazie B dział II poz. 1 pkt 2, 4, 5 i 7 załącznika do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaliczane do uprawnień emerytalnych. Wnioskodawca wskazał, że dział II tego wykazu (Energetyka) dotyczy właśnie stanowisk elektromontera oraz miejsc i rodzajów pracy, których wykonywanie w pełnym wymiarze czasu pracy zaliczanej jest do prac wykonywanych w szczególnych warunkach, a takie właśnie prace, we wskazanych w świadectwie pracy okresach wykonywał ubezpieczony w Zakładach (...) S.A. Nadto stwierdził, iż przy ewentualnym przyjęciu, że prace mistrza warsztatu elektrycznego wykonywane przez ubezpieczonego od 1 kwietnia 1994 r. nie mogą być zaliczone do prac wykonywanych w szczególnych warunkach to cały poprzedni okres pracy na stanowisku elektromontera, poczynając od 1970 r. znacznie przekracza wymagany przepisami 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony zaznaczył, iż próbował sprostować wydane świadectwo pracy w zakresie uzupełnienia go o zaliczenie okresów pracy do pracy w szczególnych warunkach, jednak z uwagi na upływ terminów do dochodzenia tych roszczeń przed Sądem Pracy, było to nie możliwe.

Ostatecznie, ubezpieczony domagał się uwzględnienia jego odwołania poprzez zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do emerytury zgodnie z wnioskiem.

(k. 2-6, 23-25 akt sprawy)

W odpowiedzi z dnia 11 kwietnia 2013 r. na odwołanie ubezpieczonego pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji wskazując, iż w punkcie 8 przedłożonego świadectwa pracy z 31 lipca 2003 r. wskazano, iż ubezpieczony nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach. Nadto, organ rentowy podniósł, iż zarządzenie Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 30 marca 1988 r. w dziale II (Energetyka) dotyczy prac przy wytwarzaniu, przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, które nie były przedmiotem działalności Zakładów (...).

(k. 12-13 akt sprawy)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony R. S., urodzony dnia (...), z zawodu elektromonter, w dniu 1 lutego 2012 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony osiągnął wymagany wiek 60 lat w dniu 20 maja 2012 r., nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, od 2007 r. nie pozostaje w stosunku pracy, na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat dla mężczyzn.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonego o emeryturę – k. 1-2 akt emerytalnych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 1 stycznia 1999 r. staż sumaryczny 31 lat 1 miesiąc i 11 dni, w tym 30 lat, 11 miesięcy i 10 dni okresów składkowych oraz 2 miesiące i 1 dzień okresów nieskładkowych, jednakże nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

dowód: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego – k. 67 akt emerytalnych

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 27 lutego 2013 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu R. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. nie udowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 27 lutego 2013 r. – k. 68 akt emerytalnych

W spornych okresach ubezpieczony był zatrudniony w Zakładach (...) S.A. w C..

W dniu 13 lipca 1970 r. R. S. został przyjęty na staż wstępny w warsztacie elektrycznym na stanowisku elektromontera/konserwatora silników elektrycznych. Po odbyciu stażu dalej pracował w warsztacie elektrycznym na stanowisku elektromontera. W warsztacie elektrycznym pracowały 4 brygady: brygada zajmująca się oświetleniem, brygada zajmująca się naprawą silników, brygada ruchowa (pogotowie elektryczne) oraz brygada wykonująca prace na hali rozwłókniania, rębalni, pompach wysokiego i niskiego ciśnienia, suszarni, maszynach odwadniających. Ubezpieczony pracował w tej ostatniej, liczyła ona 6-7 osób, często pracował w parze ze świadkiem J. L.. Jego przełożonym od 1975 r. był świadek J. K.. Do zadań ubezpieczonego należała naprawa silników wysokiego i średniego napięcia, przełączników. Większość usterek było usuwanych na miejscu, choć czasami trzeba było dokonać naprawy w warsztacie elektrycznym, który znajdował się w wydzielonym pomieszczeniu. Ubezpieczony zajmował się m.in. usuwaniem awarii pomp wysokiego napięcia. Brygada, w której pracował ubezpieczony pracowała głównie w hali rozwłókniania, ale także w nastawni, gdzie trzeba było uruchamiać i wyłączać urządzenia, czy na wydziale produkcji płyt, gdzie należało utrzymywać silniki w pełnej gotowości do ruchu tj. dokonywać ich konserwacji czy napraw. Ubezpieczony pracował przez pewien czas w brygadzie oświetleniowej, gdzie pracował przy liniach napowietrznych, ale też liniach kablowych oświetlenia zewnętrznego i wewnętrznego. Pracował zarówno na zewnątrz, jak i wewnątrz hal, zajmując się wszelkimi pracami związanymi z oświetleniem.

Z dniem 1 lipca 1978 r. ubezpieczony został przeniesiony do komórki kontrolno-pomiarowej, w której kierownikiem był świadek J. O.. Komórka była złożona z 7 osób. Ubezpieczony zajmował się wówczas kontrolą urządzeń pomiarowych (ich naprawą, dodawaniem komponentów) na hali defibratorów (rozwłókniania) płyt pilśniowych, elektrociepłowni, płytowni tj. wydziale, w którym produkowane są płyty pilśniowe. W siłowni, miejscu gdzie była przygotowywana energia cieplna w kotłach, ubezpieczony obsługiwał szereg zaworów automatycznych i urządzeń pomiarowych, tj. sprawdzał pomiary na początku i na koniec zmiany i jak wynikły usterki musiał je naprawić. Komórka pracowała na jednej zmianie i na wezwanie w przypadku awarii. Ubezpieczony w ramach swoich obowiązków pracował przy regulatorach ciśnienia temperatury i pary elektrociepłowni tj. konserwował i sprawdzał stan pracy urządzeń. Większość czasu spędzał w elektrociepłowni, ale jeśli sprawdził urządzenia i dokonał niezbędnych napraw, przechodził w inne miejsce np. na halę rozwłókniania. Większość prac, około 80% prac ubezpieczony wykonywał przy urządzeniach w ruchu. Z dniem 1 stycznia 1989 r. ubezpieczony otrzymał stanowisko elektromontera konserwacyjno-ruchowego aparatury kontrolno-pomiarowej.

W dniu 1 marca 1993 r. R. S. został przesunięty na stanowisko mistrza warsztatu elektrycznego.

dowód: akta osobowe- koperta k. 22 akt sprawy, w szczególności: umowa o pracę k. 50, zaświadczenie o odbyciu stażu z 3.03.1971 r. k. 70, angaże k. 10-13, 15-20, 22-49, karta służbowa nr 16/06/78 k. 65, karta służbowa nr 5/93 k. 21; koperta zawierająca kartoteki zarobkowe i karty zasiłkowe, a także zeznania świadków: J. K. – protokół skrócony k. 70 wraz z zapisem audio k. 72, J. L. protokół skrócony k. 70 wraz z zapisem audio k. 72 i L. O. protokół skrócony k. 71 wraz z zapisem audio k. 72

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, aktach rentowych pozwanego organu oraz aktach osobowych ubezpieczonego ze spornego okresu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej

wiarygodności z urzędu. Sąd dopuścił także dowód z akt sprawy IV P 236/12 Sądu Rejonowego w Malborku, w której ubezpieczony domagał się ustalenia wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków J. K. i L. O., bowiem jako osoby obce, nie zainteresowane wynikiem postępowania, a jednocześnie zatrudnieni w spornym okresie w tym samym zakładzie pracy, będąc przełożonymi ubezpieczonego, posiadają dużą wiedzę o charakterze wykonywanych przez niego prac. W ocenie Sądu ich zeznania zasługują na walor wiarygodności, tym bardziej, że korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, z którym tworzą zwartą i logiczną całość. Jednocześnie należy wskazać, Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka J. L. w części, w jakiej zeznał, iż pracował on z ubezpieczonym wyłącznie na hali rozwłókniania, albowiem zeznania te stoją w sprzeczności z zeznaniami świadka J. K., przełożonego ubezpieczonego, którym Sąd dał wiarę w całości. Sąd uznał, iż zeznania J. K. są w tym względzie bardziej miarodajne, bowiem świadek ten zeznał, iż brygada, w której pracował ubezpieczony, wykonywała prace w różnych miejscach, co z uwagi na rozległy zakres napraw i konserwacji wykonywanych przez brygadę, jest bardziej prawdopodobne niż to, że brygada pracowała tylko w hali rozwłókniania, jak twierdził świadek L., tym bardziej, że okoliczność wykonywania przez ubezpieczonego pracy wyłącznie w hali rozwłókniania nie wynika również z żadnych dokumentów znajdujących się w aktach osobowych.

Na podstawie art. 227§3 k.p.c. Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie wnioskodawcy uznając, iż okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione zeznaniami świadków i zgromadzonymi w sprawie dokumentami, w szczególności znajdującymi się w aktach osobowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego R. S. nie jest zasadne i z tego tytułu nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca nie legitymuje się 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Z uwagi na fakt, iż w wykazie A, cytowanego rozporządzenia, stanowiska w przemyśle drzewnym (dział VI) zostały określone dość ogólnie należało posilkować się przepisami resortowymi i zakładowymi.

W tym miejscu godzi się wskazać, iż zarządzenia resortowe - w tym zarządzenie nr 16 Ministra Rolnictwa Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. Urz. MRLiGŻ z 4.11.1988 r. poz. 4), nie stanowią źródeł powszechnie obowiązującego prawa, a jedynie są pomocniczymi aktami prawa niższego rzędu, podobnie jak dokumenty dotyczące jedynie konkretnych zakładów pracy, w tym wypadku jest to zakładowy wykaz stanowisk pracy w Zakładach (...) zaliczonych do prac wykonywanych w szczególnych warunkach (załączony do akt IV P 236/12 SR w Malborku). Jednakże bez wątplenia akty te, wobec ogólnych sformułowań w zakresie stanowisk zawartych w wykazie A, doprecyzowują które stanowiska można uznać za stanowiska pracy w szczególnych warunkach.

Choć niewątpliwie kluczowym i podstawowym dokumentem w tym zakresie pozostaje rozporządzenie z 1983 r., o czym wypowiedział się Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 r., I UK 403/11), wskazując, iż źródłem prawa do emerytury za pracę w szczególnych warunkach jest ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i rozporządzenie z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Nie jest nim natomiast zarządzenie resortowe, jako że nie stanowi źródła prawa (art. 87 Konstytucji). Wykazy resortowe wydane na podstawie § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mają charakter informacyjny, techniczno - porządkujący, uściślający oraz mogą mieć znaczenie w sferze dowodowej, stanowiąc podstawę domniemania faktycznego.

Jednocześnie Sąd Okręgowy pragnie przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego, który wskazał, iż co prawda, wykazy resortowe mają charakter jedynie informacyjny, techniczno-porządkujący i uściślający, jednakże z faktu, że właściwy minister, kierownik urzędu centralnego lub centralny związek spółdzielczy w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, że dane stanowisko pracy jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.), że praca na tym stanowisku w istocie wykonywana była w takich warunkach i odwrotnie, brak konkretnego stanowiska pracy w takim wykazie może - w kontekście całokształtu ustaleń faktycznych - stanowić negatywną przesłankę dowodową (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010 r., II UK 218/09; podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2011 r., I UK 164/11).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych

warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 20 maja 2012 r. osiągnął 60-ty rok życia, udowodnił ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W powyższym stanie rzeczy kluczowe jest ustalenie w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego, iż ubezpieczony nie spełnił jednego z kryteriów, wynikających z art. 184 ustawy tj. nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony domagał się uwzględnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów pracy w Zakładach (...) S.A. w C. od 13 lipca 1970 r. do 24 kwietnia 1972 r., od 2 maja 1974 r. do 24 maja 1977 r., od 29 maja 1977 r. do 31 maja 1977 r., od 5 czerwca 1977 r. do 17 października 1993 r. do 28 listopada 1993 r. d 31 grudnia 1998 r. Ubezpieczony nie przedłożył za ten okres świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo do emerytury wykonywał prace w szczególnych warunkach **stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku**. Decydujące znaczenie ma zatem rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie dokumentów określających stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. W tym miejscu należy dodać, że ani zeznania świadków, ani nawet zeznania ubezpieczonego nie potwierdziły, że wykonywał on prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W ocenie Sądu Okręgowego, postępowanie w niniejszej sprawie nie wykazało jakoby ubezpieczony, w spornych okresach, wykonywał prace w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Nie budzi wątpliwości, że ubezpieczony pracował na stanowisku elektromontera. W tym zakresie zakładowy wykaz stanowisk zaliczonych do prac wykonywanych w szczególnych warunkach wskazuje: w punkcie 18 stanowisko elektroenergetyka nastawni, w punkcie 22 – elektromontera remontowego wózków akumulatorowych, w punkcie 25 – elektromontera linii napowietrznych niskich i średnich napięć (oświetlenie uliczne), w punkcie 41 – elektromontera remontowego hali rozwłókniania oraz w punkcie 43 – elektromontera wydziału produkcji płyt.

Ubezpieczony istotnie wykonywał czynności, które należałoby zaliczyć do pracy w warunkach szkodliwych, ale w ocenie Sądu nie można uznać, że ubezpieczony na którymkolwiek z w/w stanowisk wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Przede wszystkim nie można uznać za pracę w szczególnych warunkach pierwszego okresu zatrudnienia w warsztacie elektrycznym, ani potem w komórce kontrolno-pomiarowej, ponieważ brak jest podstaw do uznania, iż ubezpieczony prace w szczególnych warunkach wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przesłuchani w niniejszej sprawie świadkowie (J. K. i L. O.) zgodnie zeznali, że ubezpieczony nie pracował cały czas na halach, gdyż niektóre prace wykonywał w warsztacie elektrycznym czy pomieszczeniu warsztatowym komórki kontroli pomiarowej, więc nie był cały czas przy urządzeniach w ruchu. Również z kart wynagrodzeń nie wynika, ażeby ubezpieczony otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych. Wszyscy świadkowie zgodnie zeznali, iż oni taki dodatek otrzymywali, a zatem ubezpieczony również powinien był taki dodatek otrzymywać, skoro pracowali w takich samych warunkach. Sąd uznał, iż również z faktu, iż ubezpieczony staż wstępny odbywał jako konserwator silników elektrycznych, można wnosić, że większą część czasu pracy, jeśli nawet pracował na hali, pracował przy silnikach i w warsztacie.

Nadto, należy zauważyć, że ani z angaży, ani też z innych dokumentów nie wynika, żeby ubezpieczony wykonywał wyłącznie pracę w hali rozwłókniania. Dokumenty wskazują tylko że ubezpieczony był elektromonterem, najpierw

w dziale włókien, potem warsztatu elektrycznego, komórki kontrolno-pomiarowej, a następnie został mistrzem w warsztacie. Z angaży wynika natomiast, że w 1978 r. był elektromonterem komórki kontrolno-pomiarowej, w 1980 r. w elektrociepłowni, 1981 r. w komórce kontrolno-pomiarowej, w 1982 r. w siłowni, w 1983 w komórce EK, w 1987 r. MK (określenie komórki kontrolno-pomiarowej). Takiemu przyjęciu przeczą także, uznane za wiarygodnie w całości, zeznania świadków J. K. i L. O..

Odnosząc się do twierdzeń zawartych w odwołaniu należy wskazać, iż wbrew stanowisku odwołującego się nie można zastosować wobec niego resortowych przepisów dot. prac z zakresu energetyki, albowiem zakład, w którym w spornym okresie był zatrudniony wnioskodawca, nie wytwarzał i nie przysyłał energii elektrycznej, natomiast co do krótkiego okresu, kiedy ubezpieczony pracował w elektrociepłowni, gdzie istotnie była produkowana energia cieplna, należy wskazać, że jak wynika z zeznań świadków, ubezpieczony tam był wykonując konkretne naprawy/przeglądy i dwa razy dziennie sprawdzał kontrolki pomiarowe, a nie pracował stale i w pełnym wymiarze. Stąd też brak jest podstaw do zaliczenia tego okresu.

Co do okresu pracy ubezpieczonego w komórce kontrolno-pomiarowej, należy wskazać na przepisy resortowe - zarządzenie nr 16 Ministra Rolnictwa Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. Urz. MRLiGŻ z 4.11.1988 r. poz. 4), w których konserwator aparatury kontrolno-pomiarowej jest wymieniony w pkt 12, lecz jednocześnie należy zauważyć, iż stanowisko to jest zawarte w pozycji 4, która odnosi się do prac przy suchej destylacji drewna i węgla aktywnego, a zakład pracy, w którym pracował ubezpieczony nie zajmował się suchą destylacją drewna i węgla aktywnego, a przynajmniej taka okoliczność nie wynika z materiału dowodowego, podobnie jak stanowisko aparatowego wymienione w dziale VI poz. 4 pkt 3 przepisów resortowych, które również dotyczy pracy przy suchej destylacji drewna, a nie budzi wątpliwości, iż ubezpieczony na takim stanowisku nie pracował.

Dla porządku należy wskazać, iż ubezpieczony nie kwestionował braku możliwości zaliczenia do okresów pracy w szczególnych warunkach pracy na stanowisku mistrza warsztatu elektrycznego, które, jak wynika z akt osobowych, zostało mu powierzone w dniu 1 marca 1993 r.

W ocenie Sądu, z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie wynika więc, aby praca świadczona przez wnioskodawcę w Zakładach (...) S.A. w spornych okresach polegała na wykonywaniu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności wymienionych w wykazie A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r., przepisach resortowych - zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. Urz. MRLiGŻ z 4.11.1988 r. poz. 4), czy przepisach zakładowych.

Za konieczne w tym miejscu Sąd uznał przywołanie ugruntowanego poglądu orzecznictwa, zgodnie z którym przepisy przewidujące prawo do emerytur z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze są przepisami szczególnymi, ich wykładnia rozszerzająca jest niedopuszczalna, co wielokrotnie podkreślał Sąd Najwyższy (vide: uzasadnienie wyroku SN z dnia 16 sierpnia 2005 r., I UK 378/04, Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Zbiór Urzędowy Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych 2006/13-14/218).

Mając powyższe na uwadze, Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia odwołania R. S. od zaskarżonej decyzji ZUS z dnia 27 lutego 2013 r. i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Maria Ołtarzewska